

last Srba in Hrvata! Kdo bi mogel tajiti, da se razumemo? Treba je le, da ne prepuščamo tega zblíževanja golemu slučaju, da se temveč zblížujemo po gotovih načelih in z večjo intenzivnostjo nego doslej. Resno hoteti je treba, za vse drugo poskrbi naravni tek stvari! . . .

In kadar bo dosežen oni cilj, tedaj bodo izpolnjene — o tem smemo biti prepričani — tudi želje našega Prešerna, kateremu je veselja drhtelo srce ob misli, da „največ sveta otrokom sliši Slave“! Prešeren naj bi ne bil velik Slovan?! Kaka zmošta! Nikogar naj ne motijo malenkosti! Ob razkritju njegovega spomenika mislimo samo na njegove velike zasluge, mislimo na to, da bi brez Prešernovih poezij ne bilo vse naše novejše, tako lepo procvitajoče literature, da bi brez Prešernovih poezij bil naš jezik morda še vedno jezik hlapcev in služkinj! Da nas vpoštevajo tudi tuji narodi, da je slovensko ime danes znano vsemu kulturnemu svetu, za to imamo zahvaliti v prvi vrsti njegov genij.

Niti najmanjši dvom naj se ne dotakne ta dan Prešernovega spomina; ne ena kaplja grenkobe naj se ne primeša velikemu veselju; iz samih pobožnih src, iz samih čistih duš se glási ta dan proti nebu: Slava, slava, slava velikemu Prešernu!

† **Dr. Gregorij Krek.** Neusmiljeno kosi med nami zadnje čase smrtna kosa! Komaj smo izročili materi zemlji zemske ostanke našega nepozabnega Trdine, že si je izbrala bela žena drugo žrtev. Dne 2. avgusta ob 6. uri zjutraj je zatisnil po daljši bolezní oči eden najslavnejših naših mož, dvorni svetnik in emer. vseučiliški profesor, dr. Gregorij Krek, v starosti 65 let. Smrt ga je doletela v Gradcu, tam, kjer je delal dolgo vrst let kot učenjak v proslavo svojega naroda, tam, kjer je dosegel najlepše svoje uspehe na znanstvenm polju, tam, kjer je v neugodnih razmerah neizmerno mnogo koristil slovenskemu življu, skrbeč kot dober oče za slovensko in slovansko dijaštvo. Prepeljali so ga bili tjakaj v sanatorij, kjer pa ni bilo zanj več pomoči.

Rajnik je bil rojen dne 8. marca leta 1840. v Čateni pri Javorju na Gorenjskem. Gimnazijske študije je dovršil l. 1860. v Ljubljani, na kar se je vpisal na Dunaju v modroslovsko fakulteto. Modroslovské študije je končal l. 1864. Istega leta je napravil tudi doktorat, l. 1865. pa je prestal profesorski izpit. Kmalu nato je dobil službo na realki v Gradcu, kjer se je 1867. l. habilitiral kot privaten docent za slovanske jezike in slovansko slovstvo na tamošnjem vseučilišču. Meseca marca l. 1871. je bil imenovan za izrednega profesorja slovanske filologije, 6. maja 1874. l. pa za rednega profesorja. Leta 1902. je stopil v pokoj in se preselil v Ljubljano, kamor ga je gnalo njegovo domoljubno srce. Žal, da tam ni našel one ljubezni, ki je je bil vreden in ki jo je sam nosil v svojih prséh! Bilo je ljudi, ki mu niso privoščili zasluženega miru in mu zagrenili še zadnje dneve njegovega življenja!

V svoji mladosti je rajni Krek pesnil. Leta 1862. je izdal svoje zbrane pesmi, leto pozneje pa obširno epsko pesem „Na sveti večer“. Toda kmalu je uvidel, da Parnas ni njegovo torišče, in posvetil se je povsem znanstvu, zlasti jezikoslovju. Število njegovih del je veliko. Preskopo odmerjeni prostor nam ne dopušča, da bi jih navajali posamezno. Evropsko slavo si je pridobil s svojo obsežno knjigo „Einleitung in die slawische Literaturgeschichte“, ki je izšla l. 1874. Leta 1881. je ustanovil leposlovno-znanstveni list „Kres“, ki je izhajal v Celovcu.

Kako daleč je segala slava pokojnikova, o tem pričajo razna odlikovanja, katerih je bil deležen. Bil je vnanji član „České akademie císaře Františka Josefa

pro vědi, slovesnost a umění" v Pragi, dopisujoč član „Imperat. akademije nauk" v St. Peterburgu, „Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti" v Zagrebu in „Srpskog učenog društva" v Belgradu, dalje vnanji član „Královské české společnosti náuk" v Pragi, častni doktor slovanske filologije, častni član „Srpske kraljevske akademije" v Belgradu, razen tega častni, oziroma pravi ali dopisujoči član več literarnih društev in družb.

Pokojni dr. Krek pa ni bil velik samo kot učenjak, ampak tudi kot človek! Nič učenjaške nadutosti, nič prezirljivosti ni bilo zapaziti pri njem! Bila ga je sama koncilijantnost, sama prijaznost! Tem teže nam je po njem srce vsem, ki smo ga poznali, ki smo imeli srečo, priti ž njim v dotiko! — Zaslužnemu učenjaku zaslužena slava, vrlemu možu blag spomin!

† **Anton Ažbe.** Dne 6. avgusta je umrl v Monakovem nenadoma velik slovenski umetnik, genijalni slikar Anton Ažbe, v najlepši moški dobi, komaj 43 let star. Anton Ažbe je bil v domovini manj znan nego drugi izmed naših slikarjev in mnogi morda do zadnjih časov niso vedeli, da je baš on kot malokdo proslavil slovensko ime v inozemstvu. Njegova „Zamorka", katero smo občudovali tudi v Ljubljani, je vzbujala svoje dni veliko pozornost po mnogih mestih v Avstriji in Nemčiji. Slikarska šola, ki jo je bil ustanovil v Monakovem, pa je bila izmed najbolj čislanih in najbolje obiskovanih. Rajni Ažbe je imel toplo čuteče slovensko srce, kar je pokazal zlasti s tem, da je z velikim veseljem in posebno vnemo vzgajal baš slovenske slikarje. Skrb za druge in resnost, s katero je posvečal svoje moči poučevanju, je morda poglavitni vzrok, da je zapustil manj skončanih del, nego bi želeli. A kar je zapustil, priča, da je bil umetnik v najplemenitejšem pomenu besede. Slava njegovemu spominu!

† **Alojzij Šubic.** Nekoliko dni pred smrtjo velikega Ažbeta, v noči od 15. na 16. julija, je preminil drug nadarjen slovenski slikar, Alojzij Šubic, ožji rojak prvega in zadnji izmed znane slikarske trojice bratov Šubicev. Skrb za obstanek ga je gnala preko morja. Tam je dobil zaslužka, a zavidna usoda mu ni privoščila ugodnejšega življenja. Umreti je moral, ko bi bil lahko živel! Dopolnil je šele 40. leto svoje dobe. Bodi slovenskemu umetniku lahka prekmorska gruda!

Prešernov album. Častito občinstvo opozarjamo, da je na razpolago še več iztisov „Prešernovega albuma", ki je izšel kot decembrska številka „Ljubljanskega Zvona" ob Prešernovi stoletnici, torej tedaj, ko bi se bil imel po prvotni nameri odkriti Prešernov spomenik. Dobiva se po 2 K 40 h pri knjigotržcu L. Schwentnerju v Ljubljani.

Popravek. Na strani 543. v 13. vrsti odzgoraj čitaj: „Vse drugo — ubogo malo" namesto „Za njim" itd.

